

SUBSTANCJE NIEBEZPIECZNE

CHARAKTERYSTYKA I SPOSOBY POSTĘPOWANIA

Amoniak - gaz bezbarwny, silnie żrący, trujący i palny w każdej temperaturze.

W zetknięciu z niektórymi substancjami stwarza zagrożenie wybuchowe. Jest lżejszy od powietrza, sprzyja to gromadzeniu się go w górnych partiach pomieszczeń. Duże stężenie wywołuje obfite łzawienie, ból oczu, duszność, zawroty, wymioty. Wynikiem zatrucia mogą być zaburzenia psychiczne i neurologiczne, a także utrata wzroku.

Poszkodowanego należy wynieść z zagrożonej strefy. Jak najszybciej przemyć oczy i skórę wodą. Zmienić mu odzież. Podać do wypicia mleko z sodą. W przypadku duszności podać tlen. Oparzoną skórę zlać wodą.

Benzyna - bezbarwna, przezroczysta ciecz o charakterystycznym zapachu dla mieszaniny węglowodorów alifatycznych i nasyconych aromatycznych. Łatwopalna substancja. Nie rozpuszcza się w wodzie, natomiast dobrze w rozpuszczalnikach organicznych (aceton, eter).

W przypadku kontaktu ze skórą należy usunąć natychmiast skażoną odzież i obuwie, spłukiwać dużą ilością wody przez 10 minut. Jeżeli benzyna dostanie się do oka należy jak najszybciej wymyć z niego benzynę. W przypadku spożycia (przy zachowanej przytomności) należy podać 2 opakowania (10 mg) aktywnego węgla drzewnego rozcieńczonego w 500 ml wody.

Chlor - gaz o barwie zielonożółtej. Charakteryzuje się ostrym, duszącym zapachem. Jest cięższy od powietrza. Po wydostaniu się ze zbiornika rozprzestrzenia się z wiatrem (w postaci obłoku) nad powierzchnią ziemi. Powoduje podrażnienia błon śluzowych oczu, nosa i górnych dróg oddechowych. Wywołuje łzawienie, kichanie, ślinotok i kaszel - połączone z bólami głowy i w okolicy mostka. Przy wyższych stężeniach występuje obrzęk płuc i śmierć.

Poszkodowanego należy wynieść na świeże powietrze i podać mu tlen. W razie zatrzymania oddechu stosować sztuczne oddychanie. Skażoną skórę zmyć obficie wodą z mydłem, rany pokryć jałowym opatrunkiem. Zapewnić spokój i ciepło. Wezwać lekarza.

Cyjanowodór (kwas pruski) - działa rażąco poprzez natychmiastową blokadę wewnątrzkomórkowych enzymów oddechowych zawierających żelazo. Utrudnia to tkankom przekazywanie tlenu dostarczonego przez krew i powoduje wewnętrznie niedotlenienie organizmu. Przy wdychaniu małych substancji lub spożyciu pojawia się uczucie gorąca,

występują zawroty głowy, nudności, wymioty, porażenie wzroku. Wdychanie dużych stężeń prowadzi do śmierci.

Poszkodowanego należy wynieść na świeże powietrze i natychmiast podać odtrutkę (azotyn amylu) przez 10-15 sekund, powtórzyć zabieg po 1 minucie. Podać tlen, zdjąć skażone ubranie, skórę przemyć wodą z mydłem, chronić przed zimnem. Poszkodowany musi być hospitalizowany.

Dioksyna - wywołuje zatrucie w wyniku przenikania do organizmu przez drogi oddechowe, skórę lub przewód pokarmowy. Zatrucie powoduje zaburzenia przemiany materii, czynności wątroby. Przejawia się utratą wagi, gwałtownym zmniejszeniem zapotrzebowania na płyny. Duża dawka prowadzi do śmierci. Objawem silnego zatrucia jest czarna wysypka na twarzy, szyi, wypadają włosy i rzęsy.

Poszkodowanego należy wyprowadzić ze strefy skażenia. Zdjąć odzież. Przemyć skórę wodą z mydłem. Oczy i jamę ustną przepłukać wodą. Jeżeli dioksyna dostała się do przewodu pokarmowego - wywołać wymioty.

Kwas azotowy - jest bezbarwną, ruchliwą cieczą o specyficznym zapachu, zabarwiająca się czasem na kolor żółty wskutek zachodzących procesów rozkładu, z wydzieleniem dwutlenku azotu. Wybucha w zetknięciu z alkoholem etylowym i terpentyną. Należy do środków silnie szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia. Na wszystkie tkanki działa silnie toksycznie, drażniąco i żrąco. Poszkodowanego jak najszybciej wynieść na świeże powietrze. Zdjąć skażoną odzież, zapewnić ciepłe okrycie i spokój. Kwas zmyć ze skóry dużą ilością wody lub 2% roztworem sody. Oczy przemyć wodą i 2% roztworem kwaśnego węgla sodu. Na oparzenia nałożyć opatrunek z 2% roztworem sody. Przetransportować do szpitala.

Kwas siarkowy - bezbarwna oleista ciecz, o właściwościach żrących. Kwas siarkowy dobrze rozpuszcza się w wodzie i miesza się z nią w każdym stosunku z wydzielaniem dużej ilości ciepła. Należy do środków silnie szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia. Na wszystkie tkanki działa silnie drażniąco oraz żrąco. Wchłania się do organizmu przez drogi oddechowe i układ pokarmowy.

Poszkodowanego należy jak najszybciej przenieść na świeże powietrze, zdjąć skażoną odzież, ciepło okryć i zapewnić spokój. Przy zatruciu wziewnym należy utrzymać drożność dróg oddechowych. Przy zatruciu doustnym należy podać do picia duże ilości wody i powodować wymioty. Następnie podawać białka jajka kurzego z jak najmniejszą ilością wody lub mleka.

Kwas solny - jest substancją ciekłą, żrącą, wydzielającą trujące i żrące pary. Bezbarwna lub lekko żółta ciecz, dymiąca na powietrzu. Kwas solny reaguje z większością metali z wydzielaniem wodoru, co stwarza zagrożenie wybuchem.

W razie kontaktu z oczami należy przemyć je bardzo dużą ilością wody. Powinno to trwać 10 minut. Przy braku oddechu zastosować sztuczne oddychanie i masaż serca. Gdy są kłopoty z oddychaniem po zatruciu należy ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej, podawać tlen i trzymać pacjenta w ciepłe. Przy zatruciu drogą pokarmową podawać 500 ml mleka do wypicia lub wody (w razie braku mleka) i spowodować wymioty.

Metanol - alkohol metylowy, spirytus drzewny rektyfikowany. Środek toksyczny, łatwopalny, z powietrzem tworzy mieszaniny wybuchowe. Jest bezbarwną cieczą o aromatycznym zapachu, podobnym do alkoholu etylowego. Wdychanie oparów metanolu lub bezpośrednie jego spożycie, doprowadza do porażenia systemu nerwowego, utraty wzroku, a często do śmierci.

Wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. Ułożyć na lewym boku z głową skierowaną w dół. Zapewnić dopływ świeżego powietrza. Podawać tlen z 5% dodatkiem dwutlenku węgla i środki pobudzające ośrodek oddechowy. W zatruciu doustnym natychmiast wywołać wymioty, a następnie po podaniu wodnej zawiesiny węgla aktywnego ponownie wywołać wymioty. Oczy przemywać dużą ilością letniej wody lub 0,9% roztworem soli kuchennej. Skażoną skórę oczyścić mechanicznie, a następnie przemywać wodą.